

Asia: VN/9330/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

On oletettavaa, että vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivien autojen kehitys tulee laskemaan niiden hankintahintoja ja siten määrä esimerkiksi henkilöautoissa tulee nousemaan. Vaihtoehtoisten käyttövoimien hankintakustannukset ovat tällä hetkellä selvästi perinteisiä polttomoottoriautoja kalliimpia ja autojen lataaminen haasteellista ammattiliikenteessä.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että määritelmän mukaisten ympäristöystävällisten ja energiatehokkaiden ajoneuvojen osuus taksikäytössä olevista ajoneuvoista on kokonaisuudessaan tällä hetkellä alle 1 prosenttia. Lain on määrä astua voimaan tämän vuoden aikana. On selvää, että henkilöautokuljetusten hankinnoissa kilpailutuksien vaatimukset käyttövoimien määrästä ovat jo heti ensimmäisellä ajanjaksolla haasteelliset.

Keskeinen ongelma taksimarkkinoilla on taata vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivien autojen sujuva lataaminen ajovuoron aikana. Auton pitää olla liikenteessä mahdollisimman tehokkaasti, jotta toiminta on kannattavaa. Direktiivin tavoitteiden toteutumisen kannalta tulee huomioida taksiautoilijoiden vaihtoehtoisten käyttövoimien latausinfraan saatavuus. Vaihtoehtoisten käyttövoimien toimivuutta taksimarkkinoilla ja siten niiden yleistymistä voitaisiin edesauttaa tukemalla taksiasemille rakennettavia latauspisteitä.

Koronaviruspandemia on kurittanut henkilöliikennettä voimakkaasti. Tässä tilanteessa uuteen hankintahinnaltaan kalliimpaan kalustoon ja latausinfraan investointi on tavanomaista haasteellisempaa ja asettaa yritykset vaikeaan tilanteeseen.

Vaihtoehtoisten käyttövoimien yleistymiseen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. latausinfrastruktuurin läheisyys ja saatavuus sekä ajettujen matkojen pituudet. Tällä hetkellä latausinfrastruktuuri on alueellisesti keskittynyt ja palveluhankintojen ajomatkat vaihtelevat alueiden välillä selvästi. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, merkittävä tekijä julkisten hankintojen hinnanmuodostuksessa on kilpailun tehokas toteutuminen. Tarjoajien vähäinen määrä ja vaillinainen kilpailu johtaa korkeampiin hintoihin ja siten korkeampiin yhteiskunnallisiin kustannuksiin. Nämä tekijät huomioon ottaen on ymmärrettävää, että henkilö- ja pakettiautohankinnoissa tehdään alueellista jakoa direktiivin vaatiman prosentuaalisen vähimmäisosuuden osalta. Alueellisen vähimmäisosuuden jakaminen useampaan eri kategoriaan ei kuitenkaan poista lainsäädännön myötä tulevia haasteita alan yrityksille.

Hallituksen esityksen vaikutusarvioinnit ovat yritysvaikutusten osalta puutteelliset. Koronaviruspandemia on osunut erityisen raskaasti henkilöliikenteeseen. Vaikutusten arvioinnissa ei ole otettu esiin lainkaan vaadittavien investointien mahdollisia vaikutuksia mm. eri kokosiin ja erilaisiin yrityksiin.

Näkemyksemme mukaan julkiset hankinnat ja kilpailutukset tulee olla teknologianeutraaleja eli hankintayksikön ei tule vaatia tiettyä käyttövoimaa tai polttoainetta niiltä osin, kun se on direktiivin mukaan mahdollista.

Seppänen Sampo
Suomen Yrittäjät ry